द्राविडक न० द्रविडे भयः अण् संज्ञायां कन् । १विड्लवणे (जियतषष्ठी) ख्याते २वेधमुख्यके पु० अमरः ।

द्राविड़भूतिक पु० द्राविडी भूतिरुत्पत्तिर्यस्य कप् । विड्लवणे शब्दरत्ना० ।

द्राविडी स्त्री द्रविडे भवा अण् ङीप् । एलायां राजनि० ।

द्राह जागरे भ्वा० आत्म० अक० सेट् । द्राहते अद्राहिष्ट दद्राहे ऋदित् णिच् चङि अदद्राहत् त ।

द्राह्यायण पु० द्रहस्यर्षेर्गोत्रापत्यं युवा यङ् यूनि फक् । सामगानां कल्पसूत्रकारके ऋषिभेदे ।

द्रु गतौ भ्वा० पर० सक० अनिट् । द्रवति स्वार्थे चङ् अदुद्रवत् । णिचि चङि तु अदि(दु)द्रवत् त । दुद्रवे । गतिश्चेह संयोगानुकूलव्यापारः द्रवद्रव्याणां दूरप्रसरणरूपं स्यन्दनं च "द्रवत्वात् स्यन्दनम्" कणा० सूत्रम् "स्यन्दनं द्रव्यत्वादसमवायिकारणादुत्पद्यते । तथा हि पतितानामपां बिन्दूनां परस्परं संयोगेन महत् जलस्रोतोयज्जायते तस्य यत् स्यन्दनं दूरप्रसरणं तत् द्रवत्वादसमवायिकारणादुत्पद्यते गुरुत्वान्निमित्तकारणादप्सु समवायिकारणेषु" उप०वृत्तिः णिचः सनि दि(दु)द्रावयिषति । तत्र गतौ "समुद्रमेवाभिमुखा द्रवन्ति" गीता "ततः किरीटी सहसा पाञ्चालान् समरेऽद्रवत्" भा०आ०५४ ७८श्लो० "तं दुद्रावाद्रिणा कपिः" भट्टिः ।

द्रु अनुतापे स्वा०पर० सक० अनिट् । द्रुणोति अद्रौषीत् । वध च "स भस्मसात् चकारारीन् दुद्राव च कृतान्तवत्" भट्टिः ।

द्रु पु०द्रवत्यूर्द्ध्वं द्रु—बा० डु । १वृक्षे २शाखायाञ्च । ३गतौ स्त्री । "अदादीताथ षड्भागं द्रुमांसमधुसर्पिषाम्" मनुः द्रुघणः । ४वृक्षविकारे न० "द्रुण इद्भूतिमूदिम" ऋ०१।१६१।१ "द्रुणो द्रुमविकारस्य" भा० विकारे प्रकृतिशब्दः ततश्च तत्रस्थः तच्छब्द इति च तत्र न्यायोक्तिः । ५द्रवयुक्ते त्रि० । "द्रुणा सधस्थमासदत्" ऋ० ९।१।२ "द्रुणा द्रोणकलसेन" भा० तत्र पुस्त्वमपि "आ तू षिञ्च हरिमीं द्रोरुपस्थे" ऋ०१०।१०१।१० "द्रोर्द्रुमविकारस्य" भा० [कर्म० । देवदारुवृक्षे अमरः ।

द्रुकिलिम न०किलति किल—श्वैत्यक्रीड़नयोः बा०किमच् ।

द्रुघण पु० द्रुः वृक्षः ससारगतिर्वा हन्यतेऽनेन द्रु—हन करणे अप् घनादेशो णत्वञ्च । १मुद्गरे लौहमुद्गरे सूत्रधारादीनां मुद्गराकारे लौहमयास्त्रभेदे २कुठारे ३ब्रह्मणि च मेदि० ४भूमिचम्पके शब्दचान्द्रिका पूर्वपदात् संज्ञायामिति णत्वे विहिते शब्दकल्पद्रुमे दन्त्यमध्यतोक्तिः प्रामादिकी ५द्रुममये घने च "काष्ठाया मध्ये द्रुघणं शयानम्" ऋ०१०।१०२।९ "द्रुघणं द्रुममयघणम्" भा० छान्दसोऽसंज्ञात्वेऽपि णत्वम् । [दुद्रोड । द्रुडः ।

द्रुड मज्जने तु०कु०पर० सक० सेट् । द्रुडति अद्रोडीत् ।

द्रुण कुटिलीभवने तु० पर० अक० सेट् कुटादि । द्रुणति अद्रुणीत् । दुद्रोण । गतौ कुटिलीचरणे हिंसायाञ्च सक० पा० ।

द्रुण न० द्रुणति हिनस्ति कुटिलीभवति वा द्रुण—क । धनुषि २खड्गे च हेमच०३वृश्चिके ४भृङ्गे च पुंस्त्री० स्त्रियां जातित्वात् ङीष् । ५पिशुने त्रि० शब्दमाला ।

द्रुणस त्रि० द्रुरिव दीर्घा नासिकाऽस्य अच् समा० नसादेशः पूर्वपदात् संज्ञायां णत्वम् । दीर्घनासायुक्ते शब्दस्तोमे द्रुणस् इति हलन्ततोक्तिः मुद्रादोषात् ।

द्रुणह पु० द्रुणं खड्गं जहाति स्वावकाशस्थानतोऽपसारणात् हा—क । खड्गपिधाने हारा० ।

द्रुणा स्त्री द्रुण्यते कुटिलीक्रियतेऽनया द्रु—घञर्थे क । ज्यायां मौर्व्याम् हेमच० ।

द्रुणि स्त्री द्रोणी—पृषो० । १द्रोण्यां भरतः वा ङीप् । २कर्णजलौकसि ३कच्छप्यां ५काष्ठाम्बुवाहिन्याञ्च भरतः ।

द्रुत त्रि० द्रु—क्त । १जातद्रवे घृतसुवर्णादौ "द्रुतं द्रुतं वह्निसमागतं गतम्" भट्टिः "द्रुतशातकुम्भनिभमंशुमतः" माघः । २शीघ्रे न० ३शीघ्रतायुक्ते त्रि० । "ससम्भ्रमेन्द्रद्रुतपातितार्गलाः" काव्यप्र० "द्रुतपदमिति मा वयस्य ! यासीः" माघः । ४विडाले मेदि०

द्रुतपद न०द्रुतं शीघ्रगामि पदम् । १शीघ्रगामिपदे । ६ब० । २तद्युक्ते त्रि० । "द्रुतपदं भवति नभनयाश्चेत्" वृत्तर० उक्ते द्वादशाक्षरपादके वर्णवृत्तभेदे ।

द्रुतमध्या स्त्री "भत्रयमोजगतं गुरुणी चेद् युजि च नजौ ज्ययुतौ द्रुतमध्या" छन्दो० उक्ते अर्द्धसमाख्ये वर्णवृत्तभेदे ।

द्रुतविलम्बित न० "द्रुतविलम्बितमाह नभौ भरौ" वृत्तर० उक्ते द्वादशाक्षरपादके १वर्णवृत्तभेदे "किञ्चित् द्रुतञ्च विलम्बितञ्च किञ्चित् । २किञ्चिच्छीघ्रे किञ्चिद्विलम्बिते च "तरणिजा पुलिने नववल्लवीपरिषदा सह केलिकुतूहलात् । द्रुतविलम्बितचारुविहारिणं हरिमहं हृदयेन सदा वहे" । छन्दोमञ्जरी ।

द्रुति स्त्री द्रु—भावे क्तिन । १द्रवे २गतौ च ।